

Lerums Kommun

Granskning av advokatbyrås fakturering

26 november 2020

Innehållsförteckning

1.	Sammanfattning	2
2.	Inledning.....	3
2.1	Bakgrund	3
2.2	Syfte.....	3
2.3	Metod och genomförande	3
	Uppdraget har omfattat följande:.....	3
2.4	Rapportstruktur	4
2.5	Avgränsning	4
2.6	Konfidentialitet	4
3.	Närmare om granskningen och utgångspunkter för den.....	5
3.1	Misstänkta felaktigheter i faktureringen	5
3.2	Tillämpliga ramavtal.....	5
3.3	Fakturor under granskningsperioden och urval.....	5
4.	Fakturornas utformning.....	7
4.1	Krav enligt ramavtalen från och med 2016.....	7
4.2	Krav enligt ramavtalen till och med 2016	7
4.3	Fakturor för uppdrag utanför ramavtal	8
4.4	Avropsförfarande.....	8
4.5	lakttagelser	9
4.5.1	Fakturornas utformning och innehåll	9
4.5.2	lakttagelser avseende ersättningar utöver timpris	9
4.6	Slutsats.....	10
5.	Efterlevnad av kompetenskrav och ramavtalspriser	11
5.1	Krav enligt ramavtalen från och med 2016.....	11
5.2	Krav enligt ramavtalen till och med 2016	11
5.3	Fakturor för uppdrag utanför ramavtal	12
5.4	lakttagelser	12
5.5	Slutsats.....	13
6.	Sammanfattande slutsats	14
	Bilagor	15

1. Sammanfattning

Ernst & Young AB ("EY" eller "vi") har genomfört en utredning avseende Lerums Kommuns ("Kommunen") leverantör Front Advokater AB:s ("Front" eller "advokatbyrå") efterlevnad av de krav som ställs på faktureringen enligt de ramavtal Kommunen har med Front. Utredningen har närmare avsett fakturornas utformning och fullständighet, tillämpade priser, och att de jurister advokatbyrå fakturerat för uppfyller kompetenskraven enligt ramavtalet.

Kommunen initierade utredningen efter att det från externa uppgiftslämnare och genom media framkommit uppgifter om att advokatbyrå fakturerat Kommunen i strid med ramavtalet. Anklagelserna kan sammanfattas enligt nedan:

- ▶ Att fakturorna saknar information som enligt ramavtalet ska framgå av fakturorna, såsom utfört arbete, vem som utfört arbetet och nedlagd tid.
- ▶ Att advokatbyrå debiterat fel timpriser.
- ▶ Att advokatbyrå debiterat för tid utöver faktiskt nedlagd tid (överdebitering av nedlagd tid).
- ▶ Att timpriser som debiterats för anlidade underleverantörer inte varit förenliga med ramavtalet.
- ▶ Att medarbetare som utfört arbete i uppdrag för kommunen inte haft enligt ramavtalen föreskriven kompetens.

I vår utredning har vi gjort iakttagelser som bekräftar riktigheten i anklagelserna. Våra iakttagelser är sammanfattningsvis:

- ▶ Fakturering för tid nedlagd av jurister som inte uppfyller kompetenskraven enligt ramavtalet. (8 fakturor, varav antal timmar och kostnad gått att identifiera utläsa av 5 fakturor. För dessa 5 fakturor uppgår fakturerat belopp för jurister som inte uppfyller kompetenskraven till 112 384 kr.)
- ▶ Fakturering för en högre kompetensnivå, dyrare, än juristens faktiska kompetensnivå. (1 faktura och fakturerat belopp 10 541 kr)
- ▶ Fakturering för kostnader för uppdragets utförande utöver, enligt ramavtalet, ersättningsgilla sådana. (2 fakturor, kostnaderna som fakturerats uppgår till åtminstone 5 500 kr)
- ▶ Det förekommer brister i utformningen av fakturorna med avseende på hur de specificerats (beräkningsgrund)
- ▶ Det förekommer brister i hänvisning till ramavtalsnummer, beställningsnummer, och annan formalia.

2. Inledning

Med hänvisning till uppdragsbrevet daterat den 5 oktober 2020 mellan Lerums Kommun ("Kommunen") och Ernst & Young AB ("EY" eller "vi"), Box 7850, 103 99 Stockholm, Sverige, avger EY denna rapport avseende granskningen av en av Kommunen anlita advokatbyrås, Front Advokater AB:s ("Front", eller "advokatbyrå") fakturering.

Rapporten summerar våra slutsatser och observationer baserat på den granskning som utförts under perioden 6 oktober 2020 - 16 november 2020.

2.1 Bakgrund

Genom uppgifter från externa uppgiftslämnare och media har det framkommit uppgifter om att Front fakturerat Kommunen i strid med det ramavtal som gällt mellan Kommunen och advokatbyrå sedan 2017.

De påstådda felaktigheterna ska bestå i:

- ▶ Fakturering för tid nedlagd av jurister som inte uppfyller kompetenskraven enligt ramavtalet.
- ▶ Att tid omfördelats mellan jurister i samband med fakturering.
- ▶ Fakturering av tid utöver faktiskt nedlagd tid.
- ▶ Och liknande

2.2 Syfte

Vi har utfört granskningen i syfte utreda om de uppgifter som kommit in till Kommunen om påstådda felaktigheter i Fronts fakturering är riktiga.

2.3 Metod och genomförande

Uppdraget har omfattat följande:

- ▶ Inläsning av de anklagelser som riktats mot Front avseende felaktig fakturering av kommunen
- ▶ Granskning av ett urval av fakturor från Front till Kommunen. Granskningen har avsett fakturornas utformning och fullständighet, tillämpade priser, och att de jurister advokatbyrå fakturerat för uppfyller kompetenskraven enligt ramavtalet. Urvalet har gjorts slumpmässigt och storleken på urvalet baserats på den totala mängden fakturor, och ärenden, särskild tyngdpunkt har i urvalet lagts på fakturor mottagna under hösten 2017.
- ▶ Upprättande av en rapport med uppgift om genomförd granskning, gjorda iakttagelser och slutsatser.

2.4 Rapportstruktur

I rapporten redogör vi för de iakttagelser vi gjort under vår granskning enligt ovan. Rapporten är disponerad enligt följande:

3. Närmare om granskningen och utgångspunkter för den
4. Fakturornas utformning
5. Efterlevnad av kompetenskrav
6. Slutsats

2.5 Avgränsning

Granskningen har inte omfattat några bedömningar av skäligheten av nedlagd tid per åtgärd utförd av Front. Detta eftersom en sådan bedömning kräver fullständig insyn varje enskilt ärende, de rättsliga frågor som behandlats och de bedömningar som legat till grund för varje beslut och åtgärd i ärendena. Inte heller har granskningen omfattat någon bedömning av kvaliteten på det utförda arbetet.

Vi har inte kunnat ta del av något tidredovisningsunderlag från Front. Kommunen har efterfrågat underlaget men inte erhållit det. Front har hänvisat till att de inte har någon skyldighet att lämna ut materialet och att det utgör internt arbetsmaterial.

Mot bakgrund av detta har vi enligt överenskommelse med Kommunen inte genomfört några intervjuer inom ramen för uppdraget. Detta eftersom sådana intervjuer främst skulle ha syftat till att söka närmare förståelse och förklaringar till hur respektive ärende hanterats, av vem, och eventuella avvikelser mellan tidredovisningen och faktureringen.

Under granskningen har det framkommit att några fakturor som omfattats av vårt urval, och som Kommunen ansett bör ingå i granskningen, inte avropats på äldre ramavtal eller inte omfattats av något ramavtal. För dessa fakturor utgår vissa granskningspunkter såsom kompetens-/erfarenhetsnivå hos deltagande jurister eftersom några uttryckliga sådana krav inte finns. Detta förklaras närmare i avsnitt 3, 4 och 5 i anslutning till att dessa frågor hanteras.

Uppdraget är inte att jämföras med en revision enligt International Standards on Auditing ("ISA") eller en översiktlig granskning enligt International Standards on Review Engagements ("ISRE"), och därmed görs ingen bestyrkning av finansiell information eller interna rutiner i enlighet med standarderna.

Rådgivningen i sin helhet samt innehållet i våra rapporter utgör inte någon juridisk rådgivning.

2.6 Konfidentialitet

Denna rapport är endast avsedd att användas internt inom Lerums Kommun. EY tar inget ansvar för om denna rapport används av någon annan eller i annat syfte än det som avsetts.

3. Närmare om granskningen och utgångspunkter för den

3.1 Misstänkta felaktigheter i faktureringen

Genom media och uttalanden från visselblåsare har det kommit till Kommunens kännedom att Front ska ha fakturerat Kommunen i strid med kraven i de ramavtal som reglerar förhållandet mellan Kommunen och advokatbyrån. Uppgifterna går i korthet ut på:

- ▶ Att fakturorna saknar information som enligt ramavtalet ska framgå av fakturorna, såsom utfört arbete, vem som utfört arbetet och nedlagd tid.
- ▶ Att advokatbyrån debiterat fel timpriser.
- ▶ Att advokatbyrån debiterat för tid utöver faktiskt nedlagd tid (överdebitering av nedlagd tid).
- ▶ Att timpriser som debiterats för anlidade underleverantörer inte varit förenliga med ramavtalet.
- ▶ Att medarbetare som utfört arbete i uppdrag för kommunen inte haft enligt ramavtalen föreskriven kompetens.

Enligt uppgifterna har ovanstående resulterat i att Kommunen har betalat för mycket för de utförda tjänsterna.

3.2 Tillämpliga ramavtal

Lerums kommun har för juridiska tjänster inom ett antal rättsområden valt att ansluta sig till de ramavtal som upphandlats av Göteborgs kommuns inköpskontor under 2016 och som därefter tecknats¹. De ramavtal som är av relevans för vår granskning är:

Table 1: Ramavtal juridiska tjänster			
Ramavtalsnamn	Avtalsnummer	Rättsområden	Gäller för perioden
Juridiska tjänster	16351-01	Associationsrätt, Fastighetsrätt (Speciell), Miljörätt, Process- och Skiljemannarätt och Fullservice Affärsjuridik	2016-11-01 - 2020-10-31
Juridiska tjänster - Entreprenadrätt samt IT-rätt och Immaterialrätt	IK17177-01	Entreprenadrätt, IT-rätt och Immaterialrätt	2017-06-26 - 2020-10-31
Juridiska tjänster - Fastighetsrätt allmän, Offentlig rätt, Upphandlingsrätt och konkurrensrätt	IK17142-01	Fastighetsrätt (allmän), Offentlig rätt, Upphandlingsrätt och konkurrensrätt	2018-02-23 - 2020-10-31

Under vår granskning har vi identifierat ett ärende som pågått under flera år och som ursprungligen avropades på ett tidigare gällande ramavtal för juridiska tjänster inom rättsområdet upphandlingsjuridik, avtalsnummer UB20112427.

Av avtalet framgår det att uppdrag som påbörjas inom ramavtalstiden ska avslutas som om avtalet är gällande även om ramavtalet vid slutförandet av uppdraget har upphört att gälla. Enligt Kommunen har avtalet också fortsatt tillämpas för uppdraget fram till dess att det avslutades under 2019.

3.3 Fakturor under granskningsperioden och urval

Under perioden 2016-12-16 - 2020-09-30 har Kommunen tagit emot 111 fakturor från Front. Totalt uppgår dessa till 4 215 179 kr exklusive moms.

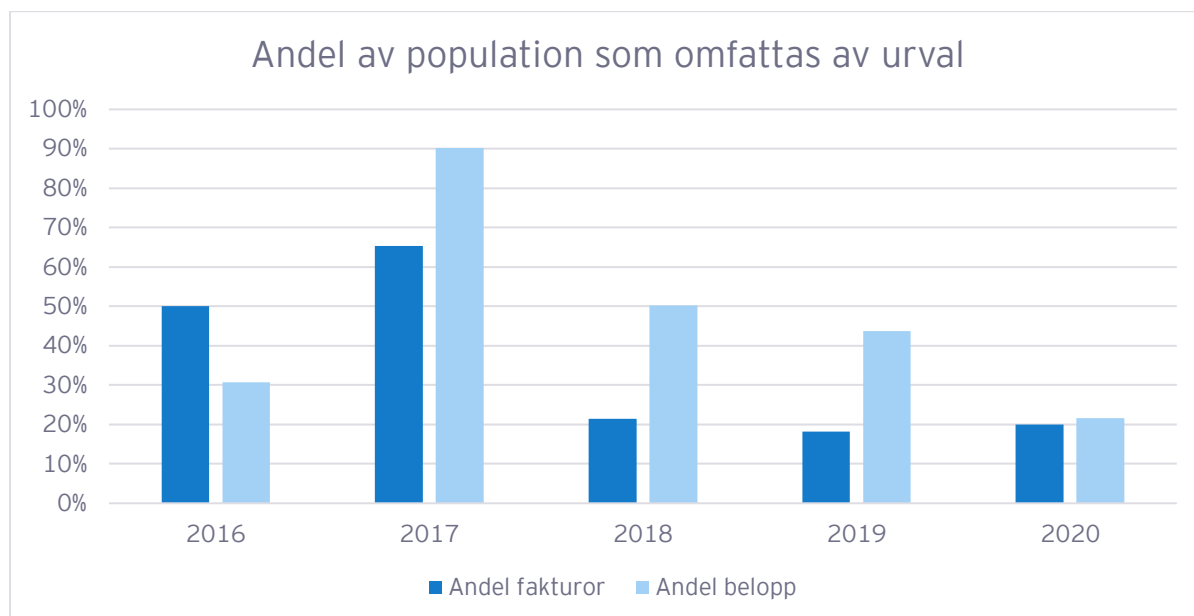
¹ På grund av händelser under upphandlingen trädde avtalen för vissa rättsområden inte i kraft per den 1 november 2016 utan först senare under 2017 respektive 2018.

Hur många avrop och hur många ärenden som totalt hanterats av Front under perioden är för oss okänt eftersom Kommunen saknar en sammanhållen och fullständig förteckning över genomförda avrop och vad dessa avsett. Inte heller av mottaget utdrag ur Kommunens bokföring framgår det ärendenummer/projektnummer eller annan uppgift som gör att det går att se hur många ärenden Front bistått Kommunen i, eller vilka fakturor som hör till samma ärende.

Vår granskning har omfattat 35 fakturor² som valts ut dels slumpvis, dels baserat på Kommunens önskemål om att granskningen fokuseras på hösten 2017, samt identifierade särskilt stora fakturor. Vi har medvetet inkluderat kreditfakturor och krediterade fakturor i urvalet.

Fakturorna motsvarar 32 % av det totala antalet fakturor under perioden 2016-12-16 - 2020-09-30 och 72 % av det totala fakturerade beloppet, inkluderat samtliga kreditfakturor och krediterade fakturor.

Figur 1 - Andel av populationen som omfattas av urval

Urvalet har tagits fram för att vara representativt för faktureringen och tillämpningen av ramavtalet under hela perioden, och för att identifiera förekomst av typiska fel. Syftet med urvalsmetoden har inte varit att ge underlag för att beräkna något eventuellt totalt beloppsmässigt fel, säkert ange total felprocent, eller liknande.

Bland de 35 fakturorna återfinns som nämnts kreditfakturor och krediterade fakturor. Sådana förekommer vid två tillfällen där en utställd faktura krediterats varefter en ny korrigerad faktura ställts ut. Detta förefaller ha skett därför att det i den ena fakturan saknats information om nedlagd tid och pris per jurist varför beställaren uttryckligen begärt att få en ny komplett faktura utställd. I det andra fallet har en underleverantörsfaktura saknats som bilaga till den första mottagna fakturan.

Antalet fakturor som ingår i vår fortsatta granskning minskas därför med 4 fakturor till 31 fakturor³.

² Se bilaga EY1

³ Detta för att inte dubbelräkna eventuella avvikelser i fakturorna.

4. Fakturornas utformning

4.1 Krav enligt ramavtalen från och med 2016

Av villkoren i de tillämpliga ramavtalen framgår det att de fakturor som Front ställer ut till Kommunen ska innehålla vissa uppgifter som gör att det går att utläsa vad fakturan avser. Sådana uppgifter är⁴:

- ▶ Ramavtalets avtalsnummer
- ▶ Leverantörens referenser
- ▶ Kundens referenser med mottagarkod
- ▶ Ordernummer
- ▶ Leverantörens organisationsnummer
- ▶ Plusgiro/bankgironummer
- ▶ Art och omfattning av utfört Uppdrag
- ▶ Tidsperiod
- ▶ Specifikation av ersättningsgilla kostnadsposter och momsbelopp

Därutöver ska det av fakturor avseende arbete på löpande räkning framgå beräkningsgrund för det fakturerade beloppet. Exempelvis ska, enligt vad som framgår i ramavtalet, antal arbetstimmar och timersättning per angiven jurist och/eller arbetsuppgift framgå. Beloppen i fakturan ska också kunna hänföras till aktuellt projekt, aktivitet och ärende.

För vår granskning har kravet på angivande av beräkningsgrund av oss tolkats som att det av uppgifterna i fakturan ska gå att förstå hur det totala fakturabeloppet beräknats. Detta innebär mot bakgrund av att kostnaden är direkt beroende av deltagande juristers kompetensnivå och nedlagd tid per kompetensnivå (timpris * tid) måste gå att härleda nedlagd tid till en viss person eller kompetensnivå - detta är beräkningsgrunden. Det är däremot inte nödvändigt att nedlagd tid därutöver specificeras per aktivitet eller att det framgår vem som utfört vilken aktivitet, även om det utförda arbetet i och för sig ska framgå av fakturan.

Kravet att art och omfattning ska framgå har vi tolkat som att det av fakturan ska framgå vad uppdraget avsett och hur omfattande det arbete som utförts är, i första hand genom angivande av total nedlagd tid och huvudsakliga åtgärder. Ledning för vår tolkning har hämtats från Advokatsamfundets skrift Regler för Advokatverksamhet. Med omfattning avses enligt kommentaren till regelverket bland annat tid, varvid i första hand inte skall beaktas den tid som advokaten faktiskt lagt ned, utan den tid som uppdraget normalt skulle ha krävt.

I debiterat timpris ska samtliga kostnader för genomförandet av ett uppdrag, såsom till exempel resor, restid, logi, traktamente, kopiering, datorstöd ingå. Således ska inga ytterligare kostnader utöver timpris för deltagande jurister förekomma på fakturor till Kommunen. För resor som görs på uppdragsgivarens begäran tillkommer faktiska godkända reskostnader.

4.2 Krav enligt ramavtalen till och med 2016

Som framgår av tidigare avsnitt har ett uppdrag som Front, delvis, utfört under den granskade perioden omfattats av ett äldre ramavtal från före 2016. Ett sådant ramavtal är det för Upphandlingsjuridik, UB20112427. För vår granskning relevanta krav enligt ramavtalet är:

⁴ 16351-01, IK17177-01 och IK17142-01, avsnitt "Faktureringsvillkor"

- ▶ I angivet timpris ska samtliga kostnader för genomförandet av ett uppdrag, såsom till exempel resor, restid, logi, traktamente, kopiering, datorstöd, ingå. Inga kostnader utöver lagstadgad mervärdesskatt får tillkomma⁵.
- ▶ Angivet pris gäller för samtliga erbjudna jurister⁶.
- ▶ Fakturan skall innehålla uppgifter enligt beställande enhets önskemål⁷.
- ▶ Leverantör svarar för att eventuella underleverantörer uppfyller samma krav som ställs på leverantör⁸.

4.3 Fakturor för uppdrag utanför ramavtal

I samband med vår granskning har vi uppmärksammat fakturor avseende uppdrag som beställts och utförts när ramavtal saknades mellan Kommunen och Front avseende det specifika rättsområdet. Detta gäller fakturorna 17097, 17579 och 18038 under perioden december 2017 - mars 2018 och rättsområdet Allmän Fastighetsrätt.

För dessa fakturor ska inte de ovan beskrivna kraven enligt ramavtalen tillämpas⁹. Istället ska fakturering ske i enlighet med de krav som följer av vad som överenskommits för det enskilda uppdraget, lag och av god advokatsed.

En advokat ska¹⁰ i anslutning till att uppdraget antas ange principerna för sin debitering samt upplysa klienten om vilka faktureringsrutiner som advokaten avser att tillämpa. Det arvode som en advokat debiterar skall vara skäligt.

Vid bedömning av vad som är skäligt arvode för ett uppdrag får beaktas vad som avtalats med klienten, uppdragets omfattning, dess art, svårighetsgrad och betydelse, liksom advokatens skicklighet, arbetets resultat och andra sådana omständigheter. Med uppdragets omfattning avses bland annat tid, varvid i första hand inte skall beaktas den tid som advokaten faktiskt lagt ned, utan den tid som uppdraget normalt skulle ha krävt.

Debiterat arvode behöver inte specificeras, men advokaten är skyldig att på begäran lämna klienten skriftlig redogörelse för det utförda arbetet.

4.4 Avropsförfarande

Kommunens arbete med avrop från ramavtalen eller inköp i övrigt har inte varit föremål för granskning i och för sig. Däremot kan beställningsförfarandet ha haft betydelse för Fronts utformning av fakturorna till Kommunen.

Vi har under vår granskning noterat att avrop och beställningar av juridiska tjänster från Front skett genom e-post direkt från den person hos Kommunen som vill engagera advokatbyrå, genom telefonsamtal, i samband med fysiska möten, och genom Kommunens inköpssystem, Proceedo.

Vid beställningar genom Proceedo genereras en inköpsorder med beställningsnummer, kontaktperson, överenskommet totalbelopp och andra uppgifter som krävs för att en leverantör ska kunna upprätta en godtagbar faktura. I de fall beställningar sker på annat sätt genereras inte någon sådan inköpsorder.

⁵ Ramavtal UB20112427, avsnitt 4. Pris

⁶ Ramavtal UB20112427, avsnitt 4. Pris

⁷ Ramavtalsvillkor, Dnr: 0302/11, p 11

⁸ Ramavtalsvillkor, Dnr: 0302/11, p 35

⁹ Detta har bekräftats av Kommunen.

¹⁰ Såsom framgår av Regler för advokatverksamhet, fjärde upplagan 2020

4.5 lakttagelser

4.5.1 Fakturornas utformning och innehåll

Fakturor avropade på ramavtalen tecknade 2016 och senare

Av det granskade urvalet om 31 fakturor är 20 fakturor hänförliga till ärenden avropade på de tre ramavtal som tecknats sedan 2016. Samtliga fakturor avser arbete på löpande räkning.

För dessa 20 fakturor har vi gjort följande iakttagelser i förhållande till de krav som framgår av ramavtalet och som beskrivs i ovan avsnitt 4.1:

Figur 2 - Iakttagelser rörande fakturornas utformning och innehåll

Saknar hänvisning till det ramavtal som gäller för uppdraget.

Saknar hänvisning till ärendets ordernummer.

Saknar beskrivning av det utförda uppdragets omfattning.

Saknar beräkningsgrund för fakturerat belopp,

Följden av ovanstående brister är att uppföljning, spårbarhet och bedömning av mottagna fakturor försvåras. I de fall beräkningsgrund saknas medför det att det inte går att verifiera att det totala fakturabeloppet beräknats korrekt och motsvarar det arbete som anges ha utförts. Detsamma gäller i de fall art och omfattning av utfört uppdrag inte tydligt framgår.

Iakttagelsen att 90 % av fakturorna saknar hänvisning till ordernummer kan förklaras av Kommunens beställningsförfarande och att något ordernummer inte funnits att tillgå. I de fall Kommunens beställning skett genom Proceedo innehåller nämligen fakturorna från Front hänvisning till ordernummer.

Fakturor avropade på äldre ramavtal

Bland de återstående 11 fakturorna (31 - 20 = 11) i urvalet är 8 fakturor hänförliga till ett ärende avropat på ett äldre ramavtal tecknat före 2016, UB20112427. I detta ramavtal finns inga krav på utformningen av fakturorna annat än att fakturan ska innehålla uppgifter enligt beställarens önskemål. Sådana önskemål kan antas beskrivas i ett underavtal för det specifika ärendet eller uppdraget. Vi har frågat Kommunen om det finns ett sådant avtal att ta del av för vår granskning. Vi har dock inte erhållit något sådant.

Fakturor för arbeten som inte omfattas av något ramavtal

De resterande 3 fakturorna i urvalet avser uppdrag som inte avropats på något ramavtal eftersom något ramavtal för det aktuella rättsområdet inte fanns vid tidpunkten. För dessa avtal saknas således uttalade krav på fakturornas utformning, deltagande juristers kompetens, och prissättningen utöver vad som följer av god advokatsed och tillämplig lagstiftning.

4.5.2 Iakttagelser avseende ersättningar utöver timpris

För uppdrag avropade på ramavtalen, både det äldre och de tecknade från och med 2016, gäller att inga kostnader utöver avtalat timpris för jurister får faktureras.

Fakturorna 16704 och 17719 avser arbete avropat på ett äldre ramavtal¹¹, UB20112427, och innehåller kostnader hänförliga till en av Front anlita underleverantör. Underleverantören är en annan advokatbyrå. Till Fronts fakturor har underleverantörens fakturor med tillhörande specifikationer bifogats.

Av underleverantörens fakturor framgår det att den fakturerat Front för kostnader utöver timarvode för arbetande jurister i två fakturor. Kopiering har fakturerats i faktura 16704 med 5 500 kr¹². Restid har fakturerats i faktura 17719, av fakturaspecifikationen går det dock inte att utläsa hur många timmar eller hur stor del av det fakturerade beloppet som avser restid specifikt. Dessa kostnader har vidarefakturerats till Kommunen av Front.

4.6 Slutsats

Anklagelserna som framförts mot advokatbyrån avser bland annat brister i fakturor och fakturaspecifikationer där fakturorna uppges sakna information som enligt ramavtalet ska framgå av fakturorna, såsom utfört arbete, vem som utfört arbetet och nedlagd tid.

Vi har som framgår av ovan funnit stöd för vissa av anklagelserna vid granskning av fakturor och fakturaspecifikationer. Vi har identifierat ett antal brister i merparten av de fakturor advokatbyrån ställt ut avseende uppdrag under ramavtalen från 2016 och framåt. Bristerna är av sådan karaktär att det försvårar att beställarens uppföljning och bedömning av mottagna fakturor.

Vår bedömning är att 20 % av fakturorna, de som saknar beräkningsgrund, saknar relevant underlag för att beställaren ska kunna göra en bedömning över skäligheten i det arvode som fakturerats.

Därtill kommer i vart fall en av de två fakturor¹³ som krediterats och där en ny faktura ställts ut av Front efter att Kommunen påtalat brister i fakturans utformning.

Vidare har vi noterat att Front vid två tillfällen debiterat Kommunen för kostnader för uppdragets utförande utöver avtalat timpris. Det felaktigt fakturerade beloppet uppgår till i vart fall 5 500 kr avseende kopiering.

¹¹ Enligt uppgift från Kommunen.

¹² Kopiering 16 timmar a 250 kr (4 000 kr), samt kostnader för 15 000 kopior a 0,10 kr (1 500 kr).

¹³ Den andra fakturan avser arbete utfört på det äldre ramavtalet där det inte av ramavtalet framgår några tydliga krav på fakturans utformning, vi vet inte heller bakgrunden till att fakturan rättades. Vi räknar därför inte med den fakturan som en iakttagelse.

5. Efterlevnad av kompetenskrav och ramavtalspriser

5.1 Krav enligt ramavtalen från och med 2016

I ramavtalen tecknade från och med 2016 delas de jurister som utför arbete som in i tre kategorier baserat på kompetensnivå. Dessa kompetensnivåer är junior jurist, jurist samt senior jurist. Av nedan tabell framgår kompetenskraven för respektive nivå.

Tabell 2: Kompetensnivåer				
Kompetensnivå	Juristexamen	Advokat	Erfarenhet kvalificerat juridiskt arbete	Erfarenhet rättsområdet
Junior jurist	Ja	Nej	2 år	1 år
Jurist	Ja	Ja	5 år	3 år
Senior jurist	Ja	Ja	10 år	7 år

För varje avtal och rättsområde finns en prislista där timpriserna för respektive kompetensnivå framgår. Priserna är differentierade för de olika kompetenserna där junior jurist har lägst timpris och senior jurist högst timpris.

Vi har tolkat kravet på erfarenhet av kvalificerat juridiskt arbete som en anställning där personen kan antas självständigt utföra kvalificerat arbete. Exempel på arbete som vi valt att inte räkna som kvalificerat juridiskt arbete är traineetjänster, examensarbete, och liknande som typiskt sker parallellt med, eller som en del av, studierna. Tingstjänstgöring har vi däremot bedömt som kvalificerat juridiskt arbete.

5.2 Krav enligt ramavtalen till och med 2016

Vårt fakturaurval har bland andra omfattat fakturor hänförliga till ett ärende som pågått under flera år. Ärendet avropades på ett tidigare gällande ramavtal för juridiska tjänster inom rättsområdet upphandlingsjuridik¹⁴.

Enligt uppgift från Kommunen, och i enlighet med villkoren i ramavtalet, har villkoren enligt det tidigare ramavtalet fortsatt att gälla för detta ärende till dess att det avslutades under 2019.

De allmänna villkoren för ramavtalet innehåller en hänvisning till att förfrågningsunderlaget för upphandlingen av detsamma ingår som avtalshandling liksom leverantörens anbud.

Timpriset enligt detta avtal är detsamma för samtliga deltagande jurister. I förfrågningsunderlaget delas juristerna in två kategorier baserat på kompetensnivå. Dessa kompetensnivåer är advokat samt jurist. Av nedan tabell framgår kompetenskraven för respektive nivå.

Tabell 3: Kompetensnivåer				
Kompetensnivå	Juristexamen	Advokat	Erfarenhet kvalificerat juridiskt arbete	Erfarenhet rättsområdet
Advokat	Ja	Ja	5 år	3 år
Jurist	Ja	Nej	3 år	-

Vi har gjort samma tolkning av kravet på erfarenhet av kvalificerat juridiskt arbete som i avsnitt 5.1.

¹⁴ Avtalsnummer UB20112427.

5.3 Fakturor för uppdrag utanför ramavtal

Urvalet har också träffat tre fakturor¹⁵ avseende arbete beställt och under en period när inget ramavtal fanns för det aktuella rättsområdet, Allmän Fastighetsrätt. För dessa fakturor ska inte de ovan beskrivna kraven enligt ramavtalen således inte tillämpas. Istället är vår bedömning att kompetenskrav, om sådana föreligger, bör ha tagits upp i det eventuella uppdragsavtal som kan ha upprättat i samband med att Fronts arbete påbörjades.

Vi har inte tagit del av uppdragsspecifikt avtal för dessa ärenden och bedömningen av efterlevnad av kompetenskrav, om ett uttalat sådant funnits, för dessa fakturor kan därför inte göras.

5.4 Iakttagelser

För vår granskning av Fronts efterlevnad av kompetenskraven i ramavtalen har vi gjort en kartläggning av vilka jurister som enligt fakturorna utfört arbete och deras erfarenhet.

Kompetenskartläggningen har varit begränsad till de krav som framgår av ramavtalen, och de uppgifter som går att verifiera genom öppna källor, nämligen kraven avseende:

- ▶ Juristexamen
- ▶ Advokat
- ▶ Erfarenhet kvalificerat juridiskt arbete

Vi har inte kunnat verifiera erfarenhet av kvalificerat juridiskt arbete inom avtalsområdet eftersom sådana mer detaljerade uppgifter typiskt sett inte är offentligt tillgängliga. Verifiering av sådana uppgifter kräver kännedom om vilka uppdrag och rättsområden juristen arbetat med, och när.

Av vårt urval om 31 fakturor avser 20 fakturor ärenden som avropats på något av ramavtalen tecknade från och med 2016. För dessa finns definierade kompetenskrav och erfarenhetsnivåer. Av samtliga 20 fakturor framgår vilka jurister som utfört arbete. I 16 av dessa fakturor har Front redovisat nedlagd tid och timpris för respektive deltagande jurist.

I vår granskning har vi identifierat att Front i 8 fakturor (av 20) har fakturerat Kommunen för jurister som inte uppfyller kraven för erfarenhetsnivån "junior jurist"¹⁶.

För de fakturor där timpriser, och nedlagd tid, per jurist framgår har vi jämfört de kompetenser vi kunnat verifiera med de timpriser, implicit kompetensnivå, som framgår av fakturorna för respektive jurist. Vi har på detta sätt identifierat 6^{17 18} fakturor (av 16) där den timkostnad som debiterats för en jurist inte motsvarar juristens erfarenhetsnivå. I samtliga dessa fall har juristens faktiska erfarenhetsnivå understigit kraven för erfarenhetsnivån enligt ramavtalet.

I 5 av dessa 6 fakturor har Kommunen fakturerats för arbete utfört av jurister som inte uppfyller kraven för att över huvud taget utföra arbete för Kommunen enligt ramavtalet. I en faktura har Front debiterat Kommunen för arbete utfört av en jurist som inte uppfyller kraven för jurist. I detta fall uppfyller juristen kraven för "junior jurist". Iakttagelserna framgår av tabellen nedan.

¹⁵ Fakturorna 17097, 17579 och 18038

¹⁶ Fakturanummer 16335, 16560, 16710, 16839, 17111, 17160, 17580 och 23566.

¹⁷ Fakturanummer 16335, 16710, 17160, 17580, 21415 och 23566.

¹⁸ Faktura 23566 avser arbete utfört över fyra månader (november 2019 - februari 2020). En jurist som enligt fakturan utfört arbete uppnår kraven för "junior jurist" efter två månader (januari). Fakturan är dock utställd i december, alltså innan juristen uppnått kompetensnivån och innan den period fakturan avser är till ända. Den har därför i sin helhet räknats med i sammanställningen. Fakturan omfattar 48 timmar och 45 744 kr hänförliga till juristen.

Tabell 4: Sammanställning över fakturor där fakturering skett för högre erfarenhetsnivå än faktisk kompetensnivå				
Fakturerad kompetensnivå	Antal fakturor	Antal timmar	Totalbelopp (kr)	Differens till faktisk nivå (kr)
Junior jurist	5	128	112 384	N/A
Jurist	1	8	10 541	2 631 ¹⁹
Senior jurist	0	0	0	N/A
Totalt	6	136	122 925	

lakttagelserna enligt ovan avser 4 av Fronts jurister varav 3 jurister inte har uppfyllt kraven för junior jurist och 1 jurist inte uppfyllt det kompetenskrav som juristen fakturerats för, men för en lägre nivå (junior jurist)²⁰.

För de 8 fakturorna, inklusive underleverantörsfakturor, som är hänförliga till ett ärende avropat på ett äldre ramavtal tecknat före 2016 har vi inte identifierat att advokatbyrån fakturerat Kommunen för jurister som inte uppfyller kraven för att utföra arbete på ramavtalet.

För resterande 3 fakturor i urvalet saknas, eller har vi inte tagit del av, uttryckliga och dokumenterade kompetenskrav för deltagande jurister.

I en faktura har vi identifierat att Front fakturerat ett genomsnittspris för två rättsområden.²¹ Avsikten att göra det har också kommunicerats till Kommunen i samband med beställningen av arbetet.

5.5 Slutsats

Anklagelserna att Front debiterat uppdragsgivaren för arbete utfört av medarbetare som inte uppfyller erfarenhetskraven ställda i ramavtalet bekräftas i våra iakttagelser. Likaså att advokatbyrån debiterat timpriser som inte överensstämmer med ramavtalet genom att debitera för en högre kompetensnivå än juristens faktiska.

För fakturor hänförliga till ramavtalen från och med 2016 har vi noterat att advokatbyrån i 8 fakturor fakturerat för kompetens som bedömts inte uppfylla det lägsta erfarenhetskravet i ramavtalet.

För de fakturor där timpriser, och nedlagd tid, per jurist framgår har vi beräknat den kostnad som advokatbyrån debiterat för jurister som inte uppfyller den kompetensnivå de fakturerats för till 122 925 kr. Detta inkluderar både fakturor där Front fakturerat för jurister som inte uppfyller kraven för junior jurist, samt det fall där de fakturerat för jurist men personen som utfört arbetet endast uppfyller kraven för junior jurist.

¹⁹ (1 270 kr - 953 kr) * 8,3 tim = 2 631 kr.

²⁰ För juristen och den ena juniora juristen skulle medräknande av traineetjänster innebära att de uppfyller erfarenhetskraven enligt ramavtalet.

²¹ Fakturanummer 18258.

6. Sammanfattande slutsats

Vi har utfört denna granskning i syfte att utreda huruvida de uppgifter om påstådda felaktigheter i Fornets fakturering som kommit Kommunen tillhanda är riktiga. Vår granskning har omfattat 35 fakturor som valts ut dels slumpvis, dels baserat på Kommunens önskemål om att granskningen fokuseras på hösten 2017, samt identifierade beloppsmässigt särskilt stora fakturor. Fyra fakturor i urvalet är krediterade fakturor och motsvarande kreditfakturor. Granskningen har således omfattat 31 betalade fakturor fördelade över åren 2016 - 2020.

Baserat på de anklagelser som riktats mot Front och det material vi tagit del av har vi kontrollerat om fakturor och fakturaspecifikationer uppfyller kraven enligt ramavtalen. Sammanfattningsvis består de identifierade avvikelserna i:

- ▶ Fakturering för tid nedlagd av jurister som inte uppfyller kompetenskraven enligt ramavtalet. (8 fakturor, varav antal timmar och kostnad gått att identifiera utläsa av 5 fakturor. För dessa 5 fakturor uppgår fakturerat belopp för jurister som inte uppfyller kompetenskraven till 112 384 kr.)
- ▶ Fakturering för en högre kompetensnivå, dyrare, än juristens faktiska kompetensnivå. (En faktura, överdebiteringen uppgår till 10 541 kr)
- ▶ Fakturering för kostnader för uppdragets utförande utöver, enligt ramavtalet, ersättningsgilla sådana. (Förekommer i 2 fakturor och uppgår till i vart fall 5 500 kr)
- ▶ Brister i utformningen av fakturorna med avseende på hur de specificerats (beräkningsgrund)
- ▶ Brister i hänvisning till ramavtalsnummer, beställningsnummer, och annan formalia.

Bilagor

Bilageförteckning

Bilaga	Beskrivning
EY01	Fakturaurval

Bilaga EY01 - Fakturaurval

Nr.	Fakturanr.	Ver. datum	Ver. nr.	Belopp (kr)	Kreditfaktura	Ramavtal
1	13761	2016-12-31	26269938	21 684,00		B
2	15025	2017-05-19	26289800	39 838,75		B
3	16143	2017-09-25	26300478	38 016,75		B
4	16296	2017-10-13	26302048	102 866,50		A
5	16333	2017-10-19	26302079	-102 866,50	Ja	A
6	16335	2017-10-19	26302080	102 866,50		A
7	16434	2017-10-31	26311612	447 719,25		B
8	16435	2017-10-31	26311613	-447 719,25	Ja	B
9	16560	2017-11-14	26307024	42 358,50		A
10	16598	2017-11-15	26311624	555 304,75		B
11	16704	2017-11-30	26311632	393 310,50		B
12	16710	2017-12-06	26308729	21 611,25		A
13	16839	2017-12-18	26310210	17 644,75		A
14	16901	2017-12-27	26315325	338 464,75		B
15	16940	2017-12-31	26316582	473 434,50		B
16	17097	2017-12-31	26314031	2 980,00		C
17	17111	2017-12-31	26314459	77 468,00		A
18	17160	2017-12-31	26313934	55 775,25		A
19	17439	2018-02-26	26319822	36 952,00		A
20	17579	2018-03-08	26319262	8 642,50		C
21	17580	2018-03-08	26321215	8 718,50		A
22	17719	2018-03-21	26322148	543 073,56		B
23	18038	2018-04-24	26324253	9 652,00		C
24	18258	2018-05-23	26327490	11 400,00		A
25	19238	2018-09-14	26339241	23 006,50		A
26	19239	2018-09-14	26337576	20 156,75		A
27	19308	2018-09-19	26342191	23 895,25		A
28	19333	2018-09-19	26339169	8 714,50		A
29	19485	2018-10-11	26341408	14 208,75		A
30	19743	2018-11-15	26345521	39 243,25		A
31	20979	2019-03-18	26357155	1 998,50		A
32	21415	2019-04-26	800179079	19 812,00		A
33	21745	2019-06-19	800190376	8 271,25		A
34	23566	2019-12-31	26376194	71 144,00		A
35	23972	2020-02-21	26379479	6 466,50		A

Ramavtalsförteckning

- A Uppdrag tillhörande ramavtal tecknat från och med 2016
- B Uppdrag tillhörande ramavtal tecknat innan 2016
- C Uppdrag inte tillhörande något ramavtal

About EY

EY is a global leader in assurance, tax, transaction and advisory services. The insights and quality services we deliver help build trust and confidence in the capital markets and in economies the world over. We develop outstanding leaders who team to deliver on our promises to all of our stakeholders. In so doing, we play a critical role in building a better working world for our people, for our clients and for our communities.

EY refers to the global organization, and may refer to one or more, of the member firms of Ernst & Young Global Limited, each of which is a separate legal entity. Ernst & Young Global Limited, a UK company limited by guarantee, does not provide services to clients. Information about how EY collects and uses personal data and a description of the rights individuals have under data protection legislation are available via ey.com/privacy. For more information about our organization, please visit ey.com.

© 2020 Ernst & Young AB
All Rights Reserved.

ey.com